

«Erkek Değil, Gerçek Adalet»: Özsavunma ve Feminist Müdahale

Tebessüm Yılmaz, Sibel Schick

Dünyanın dört bir yanında yükselen neoliberal muhafazakar dalga, Amerika, Rusya, Polonya, Macaristan başta olmak üzere Türkiye'yi de oldukça derinden etkilemekte. Farklı feminist akım ve perspektiflerden gelen pek çok kadın ve kadın örgütü, özellikle yasal ve idari düzenlemeler aracılığıyla güvencesizleştirilen ve böylelikle de savunmasız bırakılan grupların başında kadınların olduğuna dikkat çekiyorlar. AKP rejiminin kadının öznellik konumunu reddederek, onu yalnızca aile içinde tanımlama gayreti de güvencesizleştirmeyi pekiştiren unsurların başında geliyor. Örneğin 2008 senesinde dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan, AKP Kadın Kolları'nın parti içi kadın kotası önerisini reddetti. Ayrıca 2017 senesinde Kadın İstihdamına Yönelik Genelge'de yapılan değişikliklerle "eşit işe eşit ücret", "iş yaşamında fırsat eşitliği"ne yönelik maddeler kaldırılmasında, kadının iş hayatından uzaklaştırılıp eve kapatılması amacını gözlemliyoruz.

Daha önceki yazılarda da değinmiş olduğumuz üzere sık sık meclis gündemine taşınan rıza yaşının düşürülmesine yönelik teklifler, fiiliyatta yasaklanan kürtaj hakkı, cinsel saldırı suçlarında erkek failere verilen ceza indirimleri (ve cezasızlık) ve benzer örnekler hem erkek şiddetinin tırmanmasına hem de devlet eliyle meşrulaştırılmasına zemin hazırlıyor. [Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü 2016 yılı adli istatistiklerine göre 2006 yılında toplamda 5 bin 243 karar verilirken 2016'da bu rakam 13 bin 347'e ulaştı.](#)

[Yine Adalet Bakanlığı'nın 2009 senesinde yayınladığı verilere göre ise kadın cinayetleri 2002'den beri yüzde 1400 arttı.](#) Bu artış, AKP rejiminin 16 yıllık serüveninde önemli bir değişime işaret ediyor: Kadına yönelik erkek şiddetinin olağanlaş(tırıl)ması. Madalyonun bir yüzünde bu sıradanlaştırma ve meşrulaştırma yer alırken, diğer yüzünde ise kadınlar arası dayanışma ve mücadele pratikleri yer alıyor.

Kadın Kadının Yurdudur, Özsavunma Meşrudur

Son yıllarda Türkiye'deki feminist mücadelenin en yoğun gündem maddelerinden birini kadına yönelik erkek şiddetine karşı sağ kalma mücadelesi oluşturuyor. Kadın örgütleri bir yandan

kadın cinayetleri davalarının takipçisi olarak hak ihlallerini görünür kılarken, diğer yandan da devletin erkek failer lehine uyguladığı ve toplumun geniş kesimlerince kabul gören cezasızlık ya da düşük ceza politikalarının kadınları güvencesizleştirdiğini ve savunmasız bırakarak yalnızlaştırdığının altını çiziyorlar.

“Erkek değil, gerçek adalet” şiarıyla yola çıkan kadınlar, yasa koyucu ve uygulayıcılar tarafından hakları ihlal edilen ve erkek şiddet önünde çıplaklaştırılan kadınlara kendilerini korumaları için alan açıyorlar. Devletin erkeği koruyarak kadını ölüme terk eden politikalarına karşı çıkan kadınlar, kendilerini öldürmeye mecbur bırakan sistemi de böylelikle ifşa etmiş oluyorlar. Devletin korumadığı ve adaletin de yalnız bıraktığı kadınların sesine ses olup, erkek şiddeti karşısında öz savunmanın hak olduğunu beyan ediyorlar. Bunun da ötesinde hukuki destek başta olmak üzere her türlü desteği vererek, birbirleri için mücadele etmeyi sürdürüyorlar.

“Nevin Yıldırım’ın Baltaları”

Sadece feminist mücadelenin değil, neredeyse tüm Türkiye’nin gündemine oturan, ve artık kadınlar için adeta bir sembol haline gelmiş Nevin Yıldırım da bu bahsi geçen kadınlardan yalnızca bir tanesi. Yıllarca kendisine sistematik olarak tecavüz eden ve kendisini tehdit eden adamı öldürüp baltayla kafasını kesen Nevin “İşte namusuma uzananın kellesi, benim arkamdan konuşmayın” derken hem maruz bırakıldığı erkek şiddetini hem de kadınların üzerindeki ahlaki ve toplumsal baskıyı görünür kılıyordu. Ağırlaştırılmış müebbet cezasıyla yargılandığı sırada 5 aylık hamileydi. Kürtaj yaptırarak tecavüz sonucu oluşan bu gebeliğe son vermek isteyen Nevin’e (normal gebeliklerde 10, tecavüz neticesinde gerçekleşen hamileliklerin sonlandırılmasında 20 hafta) tanınan yasal kürtaj süresini aştığı gerekçesiyle izin verilmemiş ve doğum yapmaya zorlanmıştı. *Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu* başta olmak üzere pek çok kadın örgütü ve feminist avukatın müdahil olduğu davada “kadın kadının yurdudur” ve “bir kişi daha eksilmeyeceğiz” diyerek hem Nevin’le hem de birbirleriyle dayanışmayı sürdürüyorlar.

“Hep kadınlar mı ölecek, biraz da erkekler ölsün” diyerek kendisini sex işçiliği yapmaya zorlayan, sistematik fiziksel şiddetine maruz kaldığı kocasını devletin kolluk kuvvetlerine defalarca şikayet ederek koruma talep eden fakat talepleri yanıtsız kalan Çilem Doğan davası ya da öz savunma hakkını kullanan daha nice kadının davası, bir yandan kadınların devletin kasıtlı ihmalkarlık rejimine daha fazla tahammül etmeyerek öz savunma haklarını kullanacağını diğer

yandan da birbirlerine yalnız olmadıkları mesajını vermeye devam ediyorlar. Her fırsatta kadın dayanışmasının kendilerini yaşattığını ve feministlerden aldıkları destekle güçlendiklerini dile getiren Çilem, davasının seyrini lehine değiştiren şeyin feminist mücadele olduğuna [vurgu](#) yapıyor.

Kadın örgütlerinin ağır cezalarla yargılanan kadınların davalarının takipçisi olması, yalnızca dayanışma pratikleri açısından değil; kadınlar için adil yargılanmanın tesis edilebilmesi bağlamında da büyük önem taşıyor. Kadınlar, tahrik indirimi adı altında erkek faillere düşük cezalar verilirken öz savunma hakkını kullanan onlarca kadının çok daha ağır ceza talepleriyle yargılandığına dikkat çekerek feminist bir hukuk anlayışının tesis edilmesi için de çaba göstermiş oluyorlar.